

Colenbrander: nijver in 't groen

De naam Colenbrander is echt Achterhoeks. In deze streek immers werden eeuwenlang de koolhoppen of meilers opgezet om houtskool voor de ijzergieterijen te leveren. Een kolenbrander was iemand die de boeren langs ging om ter plekke van het eigen slaghout houtskool te maken. Dit vak vereiste grote ervaring. In een deel van de Achterhoek, vooral in de 'slagen' rondom Uft, zit veel ijzeroer in de bodem.

De aanzet tot het genealogisch onderzoek van de Varsseveldse familie Colenbrander werd gegeven voor de vroegere gemeentearchivaris D.W. Kobes en L. Bruil Traanboer. Oud-Svedex directeur Adolf Colenbrander (82) vulde het verder aan met her en der opgescharrelde gegevens.

Oudste stamvader is ene N. Reymans off Colenbrander op de Reimansstede (geb. rond 1540), welke boerderij gelijk moet zijn aan de nog bestaande 'Rademaker' (nu D.W. Rougoor, Rademakersbroek 6, Varsseveld). Deze N. was getrouwd met Aaltje Kerseler en stierf voor 1602. Henric Reymans off Colenbrander off Rhamaker was vermoedelijk zijn zoon, gehuwd met Selle Oberdindck. Hun zonen waren weer Wander (1) en Henric.

In 1615-1684 komt die zoon Wander (1) Colenbrander voor, dezelfde die in de tinsregisters van Varsseveld als 'Warner Hoessinkveldt Henrick Kalbrannerssoon' het 'Klein Hoessinkveldt' bewoont.

In rechte mannelijk lijn zien we vervolgens weer Wander 2 (1671-1747), Arent 1 (1724-1793), Wander 3 (1761-1796), Arent 2 (1797-1860), Adolf 1 (1843-1899), Johan Adnaan (1881-...) en Adolf 2 (1915).

Een zoon van Wander 1 was Antoni, die in Dinxperlo chirurgijn, ontvanger en kerkmeester was en door moord om het leven kwam. Antoni's zoon Dirk Goossen Colenbrander was boer op 't Veggedler (Beggelder) in Dinxperlo. Maar in Dinxperlo kwam de naam al in 1675 voor; toen werd (volgens gegevens van D.H. Kuiper uit De Heurne) al het huwelijksingeschreven van M. Antonius Calbrander met Dircken ten Brnck. De voornaam van

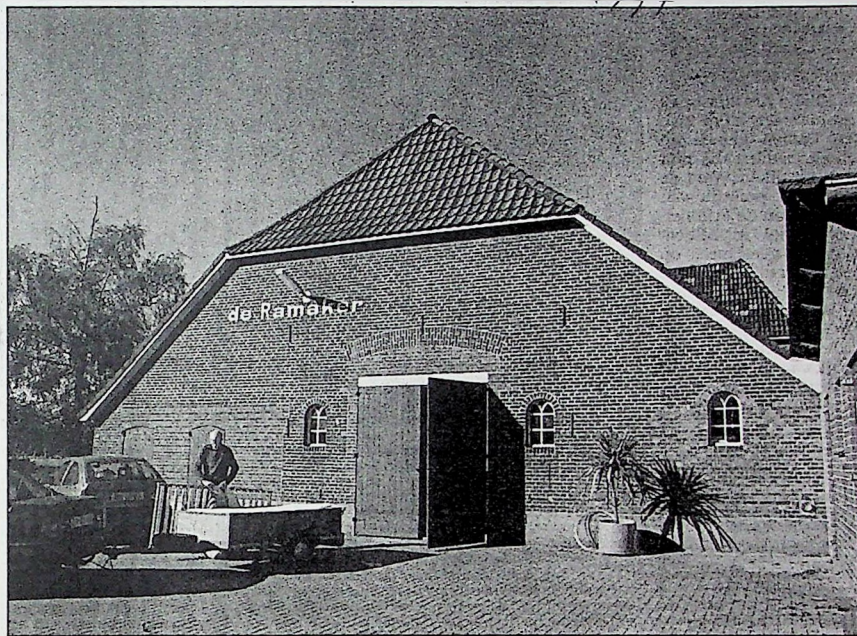
Rubriek over boerderij- en familienamen door Henk Harmsen suggesties en aanvullingen 0543-472603

zijn vader, Wanner, wijst op naar afstamming van of op z'n minst verwantschap met Varsseveld. In Dinxperlo schreef de familie Colenbrander zich ook wel met een K.

Boekje

Adolf 1 was getrouwd met Johanna Frederika Liefink (1853-1931), dochter van Hermanus Liefinken Antonia Groot-Nibbelink. Allemaal typisch namen voor Wisch. In 1857 trok Hermanus Liefink naar Ambt Doetinchem.

Bij puur toeval ontdekte Adolf Colenbrander een oud boekje over familienamen en -wapens, waarin ook staat dat de naam Colenbrander uit Varsseveld afkomstig is. Een familiewapen, al gevoerd in 1744, toont een zwarte houtskoolbrander die een koolhoop aansteekt. (De uitgeverij Heraldica uit Rotterdam stuurde een volkomen foute afbeelding met een paard en een adelaar als zijnde het officiële familiewapen.) Er bestaat echter ook een familiewapen dat Van Hecking Colen-

• De boerderij 'Rademaker' van Rougoor aan het Rademakersbroek 6 in Varsseveld. Hier woonde de stamvader van de Colenbranders. (Foto Ron Nagtzaam)

brander, dat twee gekruiste strijdvlegels toont. Dit wapen werd in 1835 in Zevenaar notarieel vastgelegd. Vanuit Zevenaar is ook een andere tak, Van Berck Colenbrander ontstaan. Dan vermeldt het wapenboekje nog een van oorsprong Varsseveldse tak Colenbrander, waarvan het verband met het eerste geslacht Colenbrander onbekend was. Die familie voerde een gedeeld wapen met een houtskoolmijt in het linker en een pas-

ser en winkelhaak in het rechter deel, hetgeen op een bouwkundig ambacht wijst. De Colenbranders waren ook molenaars op de imposante stander molen op de Keurhorsterheide bij Varsseveld. Deze is in 1926 gesloopt.

Hanzestad

In Zutphen vormden de Colenbranders een belangrijk patrieciërs geslacht van handelaren en bestuurders. Dit stamde af van

een telg Henricus die in 1676 van Varsseveld naar de hanzestad aan de IJssel trok. Henricus was timmerman, aannemer, brouwer en steenfabrikant, een ondernemend baasje dus. In mannelijke lijn stierf de tak in de jaren dertig uit met een telg die dijkgraaf, landbouwer, vervaarmer, mandenmaker en steenfabrikant was. Ook niet bepaald een slaapmuts dus. Van de Zutphense ondernemersfamilie bestaat een archief van 35 strek-

kende meters vanaf 1720, dat onlangs is geordend, de papieren neerslag van eeuwen bruisend ondernemerschap.

Her voert te ver alle familievertakkingen na te gaan. Zo zit er in Afrika nog een tak en is er een Indische tak, waarvan een landmachtkapitein of ritmeester inder tijd verongelukt tijdens de Zelfheme Paardendagen. Over de Colenbranders valt ongetwijfeld nog een boek te schrijven.